

Obsah

O autorech	9
Předmluva	11
1. Teorie mezinárodního obchodu	13
1.1 Merkantilisté	14
1.1.1 Historický kontext	14
1.1.2 Aktivní obchodní bilance jako zdroj bohatství národa	14
1.1.3 Thomas Mun (1571–1641)	15
1.2 Klasická politická ekonomie a mezinárodní obchod	16
1.2.1 David Hume (1711–1776) a teorie mezinárodního obchodu	16
1.2.2 Princip absolutní výhody	17
1.2.3 Princip komparativní výhody	20
1.2.4 Relativní cena	22
1.3 Neoklasická ekonomie a mezinárodní obchod	23
1.3.1 Heckscherův a Ohlinův model	23
1.3.2 Stolperův a Samuelsonův teorém o změně světových cen	25
1.3.3 Teorém o vyrovnávání cen výrobních faktorů	26
1.3.4 Rybczynského efekt a změna relativní vybavenosti	27
1.3.5 Leontief a jeho paradox	27
1.4 Přehled vybraných alternativních teorií mezinárodního obchodu	28
1.4.1 Friedrich List a teorie dětských odvětví	28
1.4.2 Jagdish Bhagwati a teorie zbídačujícího růstu	29
1.4.3 Raul Prebisch a teorie periferní ekonomiky	30
1.4.4 Rostoucí výnosy z rozsahu	30
1.5 Standardní model obchodu	30
1.5.1 Předpoklady a základní charakteristika modelu	31
1.5.2 Změna relativní ceny	31
1.5.3 Relativní ceny a poptávka	31
1.5.4 Určení relativní ceny	33
1.5.5 Ekonomický růst	33

2. Teorie obchodní politiky	37
2.1 Clo – analýza dopadů	38
2.1.1 Clo obecně	39
2.1.2 Clo v malé otevřené ekonomice	40
2.1.3 Clo ve velké otevřené ekonomice	42
2.1.4 Prohibitivní, maximální a optimální clo	43
2.1.5 Efektivní míra celní ochrany	43
2.2 Kvóta v malé otevřené ekonomice	44
2.3 Další nástroje obchodní politiky	45
3. Mezinárodní pohyb výrobních faktorů	47
3.1 Mezinárodní pohyb výrobního faktoru práce	48
3.2 Mezinárodní pohyb výrobního faktoru kapitálu	51
3.2.1 Nadnárodní společnosti jako forma pohybu kapitálu	51
3.2.2 Mezinárodní poskytování a přijímání úvěrů	55
4. Měnový kurz	61
4.1 Úvod	62
4.2 Základní pojmy	62
4.2.1 Nominální a reálné kurzy	62
4.2.2 Efektivní kurzy	62
4.2.3 Depreciace, apreciace, devalvace a revalvace	63
4.3 Klasifikace systémů měnových kurzů (kurzové režimy)	63
4.3.1 Směnitelné a nesměnitelné měny	64
4.3.2 Režim čistého plovoucího kurzu	64
4.3.3 Režim řízeného plovoucího kurzu	65
4.3.4 Režim pevného kurzu	65
4.3.5 Crawling Peg	66
4.3.6 Currency Board	66
4.3.7 Zlatý standard versus Currency Board	67
4.3.8 Výhody a nevýhody jednotlivých kurzových režimů	67
4.4 Parita kupní síly	68
4.4.1 Zákon jediné ceny	69
4.4.2 Absolutní (statická) verze parity kupní síly	70
4.4.3 Reálný kurz (statická verze)	72
4.4.4 ERDI	72
4.4.5 Comparative Price Level	73
4.4.6 Relativní (dynamická) verze parity kupní síly	74
4.4.7 Index reálného kurzu a dynamická verze reálného kurzu	76
4.4.8 Balassův a Samuelsonův model	77
4.5 Parita úrokových sazeb	81
4.5.1 Nekrytá parita úrokových sazeb	81
4.5.2 Nekrytá parita úrokových sazeb – grafická demonstrace	83
4.5.3 Krytá parita úrokových sazeb	88
4.6 Mezinárodní Fisherův efekt	88

5. Vnější ekonomická rovnováha	93
5.1 Platební bilance	94
5.1.1 Horizontální struktura platební bilance	94
5.1.2 Vertikální struktura platební bilance	96
5.2 Pohledy na platební bilanci	99
5.2.1 Saldo běžného účtu	99
5.2.2 Úplné (celkové) saldo platební bilance	100
5.3 Pojetí vnější ekonomické rovnováhy	101
5.3.1 Rovnováha na běžném účtu	101
5.3.2 Rovnováha platební bilance jako celku	104
5.4 Vyrovnávací procesy platební bilance	106
5.4.1 Cenový vyrovnávací proces	106
5.4.2 Kurzový vyrovnávací proces	107
5.4.3 Důchodový vyrovnávací proces	112
5.4.4 Současné působení vyrovnávacích procesů	115
5.4.5 Monetární vyrovnávací proces	116
5.4.6 Odlišnost keynesiánského a monetaristického přístupu k platební bilanci	118
5.5 Vládní zásahy do vnější ekonomické rovnováhy	118
5.6 Zahraniční zadluženost	119
6. Mezinárodní měnový systém	127
6.1 Podstata a funkce peněz v národní a světové ekonomice	128
6.2 Vývoj měnových soustav do druhé světové války	129
6.2.1 Bimetalické a monometalické měnové soustavy	129
6.2.2 Čistý zlatý standard	130
6.2.3 Modifikovaný zlatý standard	132
6.3 Brettonwoodský měnový systém	135
6.3.1 Vývoj a příčiny rozkladu brettonwoodského systému	137
6.3.2 Rozpad brettonwoodského systému a pokusy o jeho modifikaci	141
6.4 Postbrettonwoodský (jamajský) měnový systém	142
6.4.1 Vývojové tendence jamajského systému	144
6.4.2 Shrnutí vývoje mezinárodního měnového systému: hlavní tendence	145
6.5 Evropský měnový systém	146
6.5.1 Příprava a první pokusy o měnové sjednocení v rámci EHS/ES	147
6.5.2 Dobudování měnové unie ES/EU	148
Summary	153
Rejstřík	155